

Beste leden van de gemeenteraad,

Wij begrepen dat het bestuur afgelopen week een debat heeft gevoerd over de situatie rond de Silja-opvang. Wij zijn benieuwd of daar nog specifieke inzichten of aanknopingspunten uit naar voren zijn gekomen.

Vorige week hebben wij vanuit de Werkgroep Kind in azc een brief gestuurd in aanloop naar het commissiedebat Asiel en Migratie van vandaag om 16:30, waar de vaste Kamercommissie in gesprek gaat over kinderen in de asielopvang. In die brief hebben wij ook de situatie van enkele opvanglocaties, waaronder Silja, belicht. Daarom leek het ons waardevol om deze ook met u te delen.

Met onze brief hebben wij geprobeerd een aanzet te geven tot mogelijke oplossingen op korte termijn, naast de maatregelen die noodzakelijk zijn voor een meer duurzame aanpak. Wij realiseren ons dat de situatie complex en vastgelopen is, maar willen nogmaals benadrukken dat er wel oplossingsrichtingen voorhanden zijn, mits er samenwerking en inzet is vanuit politiek en bestuur.

Wij hopen dat dit aansluit bij de punten die in uw overleg aan bod zijn gekomen en kijken uit naar een eventueel vervolg.

Met vriendelijke groet,

Werkgroep Kind in azc

Aan de woordvoerders asielbeleid in de vaste commissie
voor Asiel en Migratie in de Tweede Kamer

CC: D.M. van Weel, minister van Asiel en Migratie,
M.C.G. Keijzer, minister voor Asiel en Migratie

Amsterdam, 18 september 2025

Betreft: Brief Werkgroep Kind in azc t.b.v. het commissiedebat Kinderen in de asielopvang op 23 september

Geachte woordvoerders,

Op dinsdag 23 september gaat u opnieuw in gesprek over kinderen in de asielopvang. In deze brief lichten wij de actuele situatie toe en delen wij onze zorgen over de aanhoudende problematiek. Tijdens het rondetafelgesprek van 9 september hebben veel verschillende partijen de urgentie al bij u benadrukt. Wij vragen u nu om die urgentie ook om te zetten in concrete stappen.

De asielopvang in Nederland verkeert al jaren in crisis, waarbij er vooral wordt gekeken naar kortetermijnoplossingen. Hierdoor verblijven er op dit moment 7.519 kinderen in (crisis)noodopvanglocaties, onder wie 2.062 niet-begeleide minderjarigen (amv). Het aantal kinderen in de noodopvang neemt daarbij maandelijks verder toe. Veel van deze opvanglocaties bevinden zich in kantoorpanden, sporthallen, hotels en schepen. Deze plekken voldoen vaak niet aan de kwaliteitseisen en zijn bovendien bedoeld voor een verblijf van slechts enkele weken, terwijl kinderen er gemiddeld acht maanden verblijven¹.

Daarom roepen wij de minister op om duidelijk te maken hoe en binnen welke termijn de noodopvang wordt afgebouwd. Het gaat hierbij om tijdelijke opvanglocaties van het COA of (gedeeltelijk) gemeentelijk beheer, die uitsluitend bedoeld mogen zijn om een tekort aan reguliere opvangplekken kortdurend op te vangen.

Om de rechten van kinderen te waarborgen, vragen wij van u het volgende:

- Neem direct maatregelen om de circa zeshonderd kinderen die nu op de meest kritieke locaties verblijven vóór eind oktober 2025 over naar een andere locatie en sluit deze locaties op termijn definitief. Daarbij is het van groot belang om ook de ruim 450 kinderen op het schip Silja in Rotterdam elders onder te brengen. Hoewel zij onder de COA-regeling vallen, gaat het hier om statushouders die niet binnen de eerdergenoemde groep van zeshonderd kinderen zijn meegerekend. Voor hen schiet de opvangkwaliteit ernstig tekort, zoals eerder al is vastgesteld in de [brandbrief](#) van artsen en verpleegkundigen. Ondanks daaropvolgende maatregelen is van structurele verbetering nauwelijks sprake, terwijl er inmiddels juist méér kinderen op deze locatie zijn geplaatst.

¹ <https://www.coa.nl/nl/lijt/capaciteit-en-bezetting>; Brief Inspectie Justitie en Veiligheid, ter attentie van de minister voor Asiel en Migratie, Verbetermaatregelen noodopvang: situatie kinderen onveranderd zorgelijk, 17 juli 2025.

- Richt hiervoor een taskforce in, zodat dit daadwerkelijk gerealiseerd wordt.
- Betrek de ministers van VWS en OCW bij de maatschappelijke opdracht om kinderen bij het plaatsen in de asielopvang toe te leiden naar reguliere zorg en onderwijs, en zorg dat continuïteit behouden blijft.
- Leg in beleid vast dat COA alleen kinderen kan plaatsen op locaties die geheel kindvriendelijk en veilig zijn.
- Zorg voor onafhankelijke monitoring die de situatie van kinderen in de opvang structureel toetst en de integraliteit van de opvang bewaakt².

Ongeacht politieke ambities ten aanzien van (het al dan niet inperken van) migratie, heeft Nederland verdragsrechtelijke verplichtingen richting kinderen die op haar grondgebied verblijven. Deze verplichtingen worden momenteel dagelijks geschonden. Al in 2022 concludeerde de Inspectie dat kinderen in de noodopvang risico's lopen voor hun ontwikkeling en welzijn, en riep zij samen met andere rijksinspecties op tot ingrijpen³. Vele maatschappelijke organisaties, inspecties, jeugdartsen, verpleegkundigen, advies- en onderwijsraden, gemeenten, de Kinderombudsman en uitvoeringsorganisaties hebben herhaaldelijk gewezen op de problematische situatie van kinderen in de Nederlandse opvang. De Werkgroep heeft dit eveneens benadrukt tijdens het rondetafelgesprek op 9 september jl. over rechten van kinderen in de asielopvang. In de praktijk zijn echter nog onvoldoende verbeteringen zichtbaar, onder meer door de blijvende afhankelijkheid van noodopvang. Dat vraagt om acute actie van de Nederlandse Staat en om structurele maatregelen voor de toekomst. Opnieuw is er niet gekozen voor structurele meerjarige financiering voor de asielopvang. Dat blijkt uit de Miljoenennota die het kabinet 16 september jl. op Prinsjesdag presenteerde⁴.

Desondanks blijven bestuurlijke oplossingen uit, waardoor het opvangsysteem in stand wordt gehouden dat niet duurzaam is en voor driekwart bestaat uit dure (crisis)noodopvanglocaties. Voor noodopvang gelden bovendien lagere kwaliteitseisen, waardoor kinderen daar niet dezelfde opvang krijgen als in reguliere locaties. Wettelijke en praktische waarborgen om de rechten van kinderen in de asielopvang te beschermen zijn onvoldoende aanwezig. Kinderen horen niet thuis in de noodopvang; zij hebben juist structurele, reguliere opvang nodig waar hun rechten worden gewaarborgd. Een stabiele omgeving is immers cruciaal voor hun ontwikkeling en dat geldt des te meer voor kinderen in de asielopvang.

Hoewel het [Gerechtshof Den Haag in haar uitspraak](#) in 2022 de Staat en het COA verbod om kinderen op (crisis)noodopvanglocaties te plaatsen die niet voldoen aan hun specifieke opvangbehoeften, stijgt het aantal kinderen dat in de (crisis)noodopvanglocaties verblijft. De tot dusver genomen maatregelen bieden onvoldoende waarborgen dat de afhankelijkheid van noodopvang daadwerkelijk wordt afgebouwd.

² <https://www.socialevraagstukken.nl/wat-kinderen-echt-nodig-hebben-in-tijdelijke-opvang/>.

³ <https://www.inspectie-jenv.nl/actueel/nieuws/2025/07/29/nog-onvoldoende-verbeteringen-in-situatie-kinderen-in-noodopvang>; <https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/inspecties-luiden-noodklok-over-opvang-asielkinderen>; <https://www.nporadio1.nl/nieuws/binnenland/231cbfc7-097f-44d6-8c96-801309b07366/artsen-maken-zich-zorgen-over-kinderen-in-asielopvang-we-zijn-kinderen-kwijt>; <https://nos.nl/regio/groningen/artikel/565221-ggd-arts-slaat-alarm-asielkinderen-opvang-assen-zijn-ondervoeden-bang>; <https://www.medischcontact.nl/actueel/laatste-nieuws/nieuwsartikel/artsen-slaan-alarm-over-opvang-op-boot>.

⁴ <https://www.coa.nl/nl/nieuws/gemiste-kansen-de-miljoenennota-voor-stabiele-en-betaalbare-asielopvang>.

Crisisaanpak

De crisisaanpak belemmert dat kinderen toegang hebben tot passende begeleiding, continuïteit van zorg en regulier onderwijs. Hulpverlening stopt bij overplaatsingen, overdracht verloopt moeizaam en jongeren belanden telkens weer onderaan wachtlijsten. De Kinderombudsman waarschuwt in [‘De crisis voorbij’](#) in 2023 al dat zonder structurele oplossingen de opvang uitzichtloos en mensonwaardig blijft, waardoor het dagelijks leven én ontwikkelingsperspectief van kinderen ernstig onder druk staan.

Langdurige noodopvang en onzekerheid leiden bij kinderen tot stress, angst, gedragsproblemen en ontwikkelingsachterstanden. Zij missen continuïteit in school, zorg en sociale relaties, wat hun welzijn en ontwikkeling ernstig schaadt. Deze problemen hangen samen met het huidige noodstelsel: tijdelijke opvang, frequente overplaatsingen en een gebrek aan kindvriendelijke voorzieningen. Om dit te doorbreken is het van belang kinderen niet langer in noodopvang te plaatsen, maar zo snel mogelijk door te leiden naar stabiele en passende opvangplekken waar onderwijs, zorg en begeleiding gewaarborgd zijn. Structurele opvangplekken zijn daarnaast niet alleen aanzienlijk goedkoper dan de noodopvang, maar dragen ook bij aan het waarborgen van de rechten van het kind in de opvang.

Wat moet er gedaan worden:

- Waarborg de rechten en belangen van kinderen door in beleid en besluitvorming structureel de [Kinderrechtentoets](#) van de Kinderombudsman toe te passen.
- Voorkom dat kinderen in noodopvang terechtkomen. Kinderen in de (crisis)noodopvang moeten met voorrang worden geplaatst in reguliere, kindvriendelijke opvanglocaties waar zij langere tijd kunnen blijven.
- Dit vraagt onder meer om het uitvoeren van de [Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen](#), waarbij de procedurestatus wordt losgekoppeld van de opvang, zodat onnodige verplaatsingen worden voorkomen en continuïteit in zorg, onderwijs en begeleiding gewaarborgd kan worden.
- Daarbij is lange termijnfinanciering onmisbaar, zowel voor de directe kosten van opvang als voor de indirecte kosten, zoals jeugdzorg⁵. Alleen dan kunnen COA en gemeenten duurzame opvang opzetten en behouden, flexibele vormen ontwikkelen, een vaste voorraad stabiele plekken realiseren en ondermaatse locaties weigeren⁶. Gemeenten dienen daarbij af te zien van doelgroepenbeleid. Dit beleid leidt er nu toe dat relatief veel kinderen in ongeschikte, kortdurende locaties verblijven.
- Ook de IND heeft structurele financiering nodig om procedures sneller en efficiënter te kunnen uitvoeren⁷.
- Om structurele opvanglocaties te realiseren, moeten deze voldoen aan de VNG-randvoorwaarden: minimaal vijf jaar beschikbaar, dichtbij scholen gelegen, met binnen- en buitenspeelruimte en gezinsverblijf met voldoende privacy⁸.

⁵ <https://www.adviesraadmigratie.nl/publicaties/publicaties/2022/06/14/asielopvang-uit-de-crisis>.

⁶ “Stabiele opvang en structurele financiering nodig voor menswaardige en betaalbare asielopvang”: <https://www.coa.nl/nl/nieuws/stabiele-opvang-en-structurele-financiering-nodig-voor-menswaardige-en-betaalbare#:~:text=Stabiele%20opvang%20en%20structurele%20financiering%20nodig%20voor%20menswaardige%20en%20betaalbare%20asielopvang,-Geplaatst%20op%2025&text=Het%20COA%20onderstreept%20in%20de,moeten%20zij%20te%20vaak%20verhuizen>.

⁷ “Stabiele financiering blijft nodig”: <https://ind.nl/nl/nieuws/betrek-de-ind-bij-uitwerking-van-migratieplannen>.

⁸ [Position paper VNG](#) t.b.v. Rondetafelgesprek rechten van kinderen in de asielopvang d.d. 9 september 2025.

- Door de Spreidingswet te behouden, wordt gezorgd voor een eerlijke verdeling en kan de noodopvang worden afgebouwd, en ingezet worden op vaste, kleinschalige en kindvriendelijke locaties⁹.
- Daarnaast is het noodzakelijk om zorg-, onderwijs- en welzijnsorganisaties en omwonenden in een vroeg stadium te betrekken bij het openen van nieuwe locaties.
- Zorg dat het Contactpersoon Kind (CPK) op alle opvanglocaties diens taken zoals bedoeld uitvoert door toezicht te houden op de uitvoering en te waarborgen dat het pedagogisch klimaat en de individuele situatie van ieder kind structureel worden gemonitord, zodat locaties kindvriendelijk blijven en de rechten van kinderen worden gewaarborgd.

Niet-begeleide minderjarigen

Kinderen die zonder ouders in Nederland verblijven, missen ouderlijke zorg en bescherming en hebben daarom juist behoefte aan stabiliteit, begeleiding en toekomstperspectief. Door lange IND-procedures en het tekort aan Nidos-plekken verblijven zij vaak langdurig in grootschalige amv-locaties. Ondanks de inzet van begeleiders is daar door de groepsgrootte onvoldoende ruimte voor persoonlijk contact en directe begeleiding. Dit vergroot het risico op mentale gezondheidsproblemen, zoals stress, angst en somberheid, en maakt deze jongeren daarnaast kwetsbaarder voor uitbuiting¹⁰. Nederland draagt verantwoordelijkheid voor hun veiligheid en ontwikkeling. Kleinschalige opvang met gespecialiseerd, vast personeel en toegang tot onderwijs en psychosociale ondersteuning is daarom onmisbaar, zodat problemen worden voorkomen in plaats van verergerd.

Voor niet-begeleide minderjarigen is onze dringende oproep:

- Leg vast dat de IND aanvragen van niet-begeleide minderjarigen (amv's) met voorrang behandelt. Deze kinderen zijn het meest kwetsbaar, vaak al lange tijd onderweg en zonder ouderlijke bescherming. Lange procedures maken hun leven uitzichtloos en schaden hun ontwikkeling blijvend¹¹.
- Beperk dringend de groepsgrootte in de amv-opvang. In groepen van 70 tot 100 jongeren is er nauwelijks direct zicht op elke jongere, hoe groot de inzet van begeleiders ook is. De groepen zijn simpelweg te groot om iedere jongere goed te kunnen volgen. Jongeren bevinden zich in een kwetsbare levensfase en hebben persoonlijke, op hen toegespitste begeleiding nodig.
- Bovendien vragen wij om ondersteuning en begeleiding die doorloopt tot tenminste 23 jaar. Hoewel jongeren boven de 18 formeel jongvolwassen zijn, zijn zij nog jong en zonder familie of ouderlijke begeleiding. Juist dan is continuïteit in begeleiding en steun onmisbaar. Voor jongeren die onder het Nidos vallen, kan verlengde jeugdzorg worden ingezet. Jongeren die bij het COA verblijven, vallen hier echter buiten, omdat het COA geen jeugdzorgorganisatie is. Deze uitsluiting vergroot de ongelijkheid en kwetsbaarheid van juist die jongeren die vaak extra steun nodig hebben. Daarom pleiten wij voor verlengde begeleiding en ondersteuning voor alle

⁹ "De Spreidingswet zorgt voor een structurele capaciteit aan opvangplekken, zodat er lokaal rust en perspectief is": <https://vng.nl/nieuws/spreidingswet-werkt-maar-vng-houdt-zorgen-over-asielbeleid#:~:text=De%20VNG%20blijft%20voor%20het,lokaal%20rust%20en%20perspectief%20is>.

¹⁰ <https://www.nationaalrapporteur.nl/actueel/nieuws/2023/09/21/zorgen-om-amv-bevestigd-in-nieuw-onderzoek>.

¹¹ <https://www.igi.nl/actueel/nieuws/2023/05/03/inspecties-veiligheid-en-ontwikkeling-kinderen-asielopvang-nog-steeds-in-gevaar?>.

jongvolwassenen, ook zij die onder het COA vallen, zodat niemand zonder noodzakelijke begeleiding en toekomstperspectief de overgang naar volwassenheid hoeft te maken¹².

Laat kinderen niet langer opgroeien in een constante crisissituatie, maar bied hen de bescherming, begeleiding en kansen die ieder kind verdient. Het belang van het kind moet daarbij altijd de primaire overweging zijn, zoals ook is vastgelegd in [het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind](#) (IVRK) en de [Opvangrichtlijn](#). Investeer in kleinere groepen, kleinschalige opvang met gespecialiseerde begeleiding in een kindvriendelijke omgeving, zodat deze kinderen zich veilig, gezien en gesteund voelen en hun rechten daadwerkelijk worden gewaarborgd.

Met vriendelijke groet,

Voorzitter Werkgroep **Kind in azc**

De Werkgroep Kind in azc is een coalitie van Defence for Children Nederland, Save the Children, De Vrolijkheid, VluchtelingenWerk Nederland, INLIA Foundations, UNHCR en War Child. De Werkgroep is in 2010 opgericht om ervoor te zorgen dat de asielopvang voor kinderen voldoet aan de eisen van het VN-Kinderrechtenverdrag. Sindsdien bundelen de leden van de Werkgroep hun krachten om de rechten en situatie van kinderen in de asielopvang te verbeteren.

¹² <https://www.jeugdzorgnederland.nl/meer-weten/overgang-naar-volwassenheid/>.